

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Turkish Adaptation of the Intentions Towards Infidelity Scale: Validity and Reliability Studies

Ezgi TOPLU-DEMİRTAŞ¹ ve Esin TEZER²

Öz: Bu çalışmanın amacı Jones, Olderbak ve Figueredo (2011) tarafından geliştirilen Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenirligine ilişkin kanıtları incelemektir. Yedi maddelik ölçek Türkçe'ye çevrilmiş ve İngilizce'ye geri çevirisi yapılmıştır. Maddelere ilişkin öğrenci ve uzmanlardan görüş alınmıştır. Elde edilen ölçek Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne devam eden 291 (196 kız, 95 erkek) gönüllü lisans öğrencisine uygulanmıştır. Yapı geçerliğine ilişkin doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, ölçeğin orijinal ölçekteki tek boyutlu yapısını doğrulamıştır. Benzer ölçekler geçerliği sonuçları ise, ölçekten elde edilen puanların "uzlaşılabilirlik" ve "öz disiplin" kişilik özellikleri ve 6 farklı aldatma nedenleri ölçümlerinin tümüyle ilişkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Sonuçlar ayrıca, cinsiyet farkının anlamlı düzeyde olduğunu ve ölçek ile Kişisel Davranış Anketi puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmadığını ortaya çıkarmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .82, test-tekrar test güvenirlilik katsayısı ise .85 olarak bulunmuştur ve orijinal ölçeğine benzer katsayılarıdır. Bu bulgulara dayanılarak, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe formunun, üniversite öğrencilerinin aldatma davranışı gösterme olasılığını ölçmek amacıyla kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: flört ilişkisinde aldatma, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, geçerlik, güvenirlilik.

Abstract: The aim of the current study is to adapt the Intentions towards Infidelity Scale developed by Jones, Olderbak ve Figueredo (2011) and to examine the reliability and validity of the scale. The seven item scale was translated into Turkish and was back translated into English. Students and experts evaluated the items. The final version of the scale was administered to 291 (196 female, 95 male) volunteered undergraduates from Faculty of Education, Middle East Technical University. The results of the confirmatory factor analysis regarding the construct validity of the scale supported the single-factor structure of the original scale. Results of concurrent validity studies yielded significant correlations between the scores of Intentions towards Infidelity Scale and the "agreeableness" and "conscientiousness" personality traits and all the six reasons of Infidelity Scale. Findings yielded significant gender difference and showed that the correlation between Intentions towards Infidelity Scale and Social Desirability Scale was not significant. The internal consistency and the test-retest reliability coefficients were computed as .82 and .85, respectively which were also similar to that of original scale. Based on these results, it can be concluded that the Turkish version of Intentions towards Infidelity Scale was a valid and reliable scale to measure the likelihood of engaging in infidelity behaviors of undergraduates.

Keywords: dating infidelity, Intentions towards Infidelity Scale, reliability, validity.

Duygusal ilişkilerde eşi *aldatma*, evlilik danışmanları tarafından bir ilişkiye en çok zarar veren ama çalışılması bir o kadar da zor olan konulardan biri olarak değerlendirilmektedir (Özgün, 2010; Whisman, Dixon ve Johnson, 1997). Blow ve Hartnett (2005) aldatma ile ilgili yapılan çalışmaları derledikleri makalelerinde, evlilik ya da flört ilişkisi ayırt etmeksizin eşi aldatmayı bağımlılık ilişkisi içindeki bir kişinin, birincil olan bu

ilişkisi dışındaki bir kişi ile, güveni zedeleyici ve/veya üzerinde uzlaşmış normların ihlal edildiği, romantik duygusal ve cinsel yakınlık içeren bir birliktelik olarak tanımlamışlardır. Bu tanımda aldatma bir davranış olarak nitelenmekle birlikte, yapılan araştırmalar aldatmayı bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğeleri de içine alan tutumlar olarak da incelemektedirler. Ancak, bir *davranış* olarak aldatmanın önceden kestirilmesi zor olmakla birlikte

¹ Arş. Gör., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, E-posta: ezgi@metu.edu.tr

² Prof. Dr. Esin Tezer, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, E-posta: esin@metu.edu.tr

bazı çalışmalar bir ilişkide, aldatmaya yönelik hoşgörülülük/izin verici tutumlara sahip bireylerin aldatmayı davranış haline dönüştürmeye daha yatkın olduklarını ortaya koymuştur (Treas ve Giesen, 2000).

Son zamanlarda bu konu yalnız evli eşlerde değil, flört ilişkisi yaşayan çiftler arasında da incelenmeye başlanmıştır. Drigotas ve Barta (2001) flört ilişkisinde aldatmayı (dating infidelity) ilişki yaşanan eş dışındaki kişilerle duygusal ve fiziksel sınırları düzenleyici kuralların eşlerden biri tarafından yıkılması olarak tanımlamaktadır. Ancak sınırları yasal olarak belirlenmiş bir kurum olan evlilik ilişkisi ile karşılaştırıldığında, flört ilişkisinde aldatmayı araştırırken ilişkiye özgü bazı özelliklerin dikkate alınması gerekmektedir. Bu özelliklerden biri flört ilişkisinin tanımıyla ilgilidir. En genel anlamıyla flört ilişkisi, iki insanın arkadaşlığın ötesinde duygusal romantik ve/veya cinsel birliktelik yaşadığı ancak evlilik, nişanlılık gibi ya da benzer şekilde bir bağlılığın söz konusu olmadığı ilişki olarak tanımlanmaktadır (Murray ve Kardatzke, 2007). Diğer bir deyişle, evlilik ilişkisi ile karşılaştırıldığında *bağlılık (commitment)* düzeyinin düşük olması flört ilişkisinin en temel özelliğini oluşturmaktadır. Bu durum, yine evlilik ilişkisiyle karşılaştırıldığında, flört ilişkisinin daha kısa süreli ve çiftlerin ilişki dışındaki seçeneklerinin daha çok olduğunu; dolayısıyla flört ilişkisinde aldatmanın daha kabul edilebilir olduğunu düşündürmektedir. Ancak, yapılan araştırmalar (Allen ve Baucom, 2004; Hansen, 1987; Wiederman ve Hurd, 1999), yukarıda sayılan özellikler açısından flört ilişkisiyle evlilik ilişkisindeki aldatmaların benzerlikler gösterdiğini ortaya çıkarmaktadır. Flört ilişkisinde aldatma konusunda yapılan çalışmaların kapsamlı olarak incelenmesi sonucunda bu konuyla ilişkili olduğu ifade edilen değişkenlerin farklı araştırmacılar tarafından benzer şekillerde gruplandırıldığı görülmektedir. Örneğin, McAnulty ve Brineman (2007) flört ilişkisinde aldatma ile ilgili olarak yapılan araştırmaları derlediği çalışmasında, flört ilişkisinde aldatmaya yönelik tutumlar, aldatmaya verilen tepkiler, aldatmanın gerekçeleri, nedenleri ve aldatmayı yordayan değişkenlerin incelenmesinin olguyu bir bütün olarak anlamada önemli olduğunu belirtmiştir.

İlişkilerde eş aldatma ile ilgili çalışmaları sürdüren bir diğer grup araştırmacı ise, aldatma için *tutumların* değil *niyetlerin* incelenmesi gerektiğini belirterek; tutumların her zaman davranışa dönüşmeyebileceğini ancak niyetlerin davranışa dönüşme olasılığının tutumlardan daha fazla olduğunu öne sürmektedir (Azjen ve Fishbein, 2005;

Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011). Bu kapsamda geliştirilen bir ölçme aracı ise, *Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği*'dir (Intentions Toward Infidelity Scale; Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011). Jones, Olderbak ve Figueredo (2011), bireyin aldatma davranışını gerçekleştirme olasılığı olarak tanımladıkları *aldatmaya yönelik niyeti* ölçmek amacıyla geliştirdikleri *Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği*'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu belirtmektedirler.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Psikometrik Özellikleri

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Jones ve arkadaşları (2011) tarafından romantik bir ilişkide bireyin eşini aldatmaya yönelik niyetini önceden tahmin etmek amacıyla geliştirilmiş yedi maddelik bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Üniversite öğrencilerinden oluşan örneklemde elde edilen veriler üzerinde yürütülen faktör analizleri sonucunda ölçeğin yedi maddeden oluşan tek boyutlu bir yapı gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bulgular, ölçeğe ait Cronbach alfa güvenirlik katsayılarının .70 ile .81 arasında değiştiğini göstermektedir (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011).

Araştırmacılar (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011), ölçeğin uyum (convergent) ve ayırt edici geçerliğine (discriminant validity) ilişkin kanıtları elde etmek ve ilişkinin zaman içinde değişimini araştırmak için boylamsal bir çalışma yürütmüşlerdir. Bulgular, ölçek puanlarıyla daha önceki aldatma davranışının sıklığı; yakın ilişkilerde bağlanma stilleri; cinsel tutumlar; eş bulma çabası ve eş bulma yönelimi değişkenleri arasında beklenen yönde ve anlamlı düzeyde korelasyonlar bulunduğunu göstermiştir. Aynı çalışmalarda, ölçeğin, Beş Faktör Kişilik özelliklerinden öz disiplin ve uzlaşılabilirlik ile olumsuz, deneyime açıklık ile ise olumlu yönde ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Boylamsal olarak yürütülen çalışmaların bulguları, ölçeğin ilk uygulaması ile üç ay sonraki ve altı ay sonraki uygulamalarında, ilişki doyumu ile olumsuz yönde ve anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu; dokuz ay 12 ay sonraki uygulamalarda aldatmaya yönelik niyet ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermiştir. Araştırmacılar (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011) elde edilen bu sonuçların, ölçeğin ölçtüğü niyetlerin altı aya kadar ilişkiden alınan doyumu yordamada anlamlı bir değişken olduğunu ortaya çıkardığını belirtmektedirler.

Ülkemizde flört ilişkisinde aldatma ile ilgili yürütülecek çalışmalarda, aldatmaya yönelik niyeti ölçmek amacıyla kullanılabilecek bir ölçme

aracı bulunmamaktadır. Bu noktadan hareketle ve yukarıdaki açıklamaların ışığında, bu çalışmanın temel amacı, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'ni (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011) Türkçe'ye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin kanıtları incelemektir. Üniversite öğrencilerinin flört ilişkisinde *aldatma eğilimlerini* değerlendirmeye yönelik çalışmaların hiç olmaması, bu çalışmanın ilgili alanyazına katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

Yöntem

Çalışma Grubu ve İşlem

Bu çalışmaya 2010-2011 akademik yılı bahar döneminde ODTÜ Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerine devam eden 291 gönüllü lisans öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların 196'sı kız ve 95'i erkek öğrencilerdir. Öğrencilerin yaşları 19 ile 28 arasında değişmektedir ve yaş ortalaması 22.27'dir (SS= 1.57).

Bu çalışmada kullanılan ölçme araçları, ODTÜ İnsan Araştırmaları Etik Kurulu onayı ve ilgili öğretim elemanlarından gerekli uygulama izni alındıktan sonra gönüllü öğrencilere sınıf ortamında uygulanmıştır. Uygulamalar bu çalışmanın ilk yazarı tarafından yürütülmüştür. Ölçme araçlarının uygulanması yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe Çeviri Çalışmaları

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması için ilk olarak ölçeği geliştiren araştırmacılardan gerekli izinler alınmıştır. Ölçeğin, İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi hem alan bilgisi hem de İngilizce dil yeterliği olan dört araştırmacı/uzman tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek maddelerindeki ifadelerin son derece açık bir dille yazılmış olduğu dikkate alınarak ölçeğin yeniden İngilizce'ye çevirisinin bir İngilizce öğretmeni tarafından yapılması yeterli bulunmuştur. Daha sonra İngilizce ve Türkçe çeviriler anlam ve dil bilgisi açısından incelenmiş ve maddelerin en uygun ifadeleri belirlenmiştir. Çeviri işlemi tamamlandıktan sonra, bu kez ölçeğin Türkçe'ye uygunluğunun incelenmesi için bir Türkçe öğretmeninden yardım istenmiştir. Böylece son haline gelen ölçek Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanından iki öğretim üyesine sunulmuş ve çalışma grubunun yaş özelliklerine ve içerik geçerliğine uygunluğu konusunda uzman görüşü alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği: Jones ve ark. (2011) tarafından romantik bir ilişkide bireyin eşini aldatma davranışında bulunma olasılığını

değerlendirmek, aldatmaya yönelik niyetini ve eğilimini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan yedi maddelik (Örneğin, Gelecekte birlikte olacağınız kişileri aldatma olasılığınız ne kadardır?) ve tek boyutlu bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçekte her madde, 1 = Hiç olası değil'den 7 = Tümüyle olası'ya doğru derecelendirilmiş 7'li Likert tipi ölçek üzerinden puanlanmaktadır. Ölçekteki maddelerden biri (3. Madde: Birlikte olduğunuz kişiyi aldatırsanız bunu ona söyleme olasılığınız ne kadardır?) ters yönde puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 7 ile 49 arasında değişmektedir. Bireyin ölçekten yüksek puan alması, aldatma niyetinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Beş Faktör Kişilik Envanteri: John, Donahue ve Kentle (1991) tarafından kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş 44 adet sıfatın oluşan beş boyutlu bir kendini değerlendirme envanteridir. *Dışa dönüklük* boyutu sekiz, *uzlaşılabilirlik* boyutu dokuz, *öz disiplin* boyutu dokuz, *nevrotiklik* boyutu sekiz ve *deneyime açıklık* boyutu 10 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar, her bir sıfatın kendilerini ne derece yansıttığını 1= Hiç katılmıyorum'dan 5= Tamamen katılıyorum'a kadar uzanan 5'li Likert tipi ölçek üzerinde değerlendirmektedirler. John ve Srivastava (1999) ölçeğin alt boyutları için Cronbach alfa güvenirlik katsayılarının .75 ile .90 arasında, üç ay ara ile uygulanan test tekrar test güvenirlik katsayılarının ise .80 ile .90 arasında değiştiğini belirtmiştir.

Beş Faktör Kişilik Envanteri, Türkçe'ye Sümer, Lajunen ve Özkan (2005) ve Alkan (2006) tarafından çevrilmiştir. Bu çalışmada Alkan'ın çevirisi kullanılmıştır. Alkan, çalışmasında, dışa dönüklük, uzlaşılabilirlik, öz disiplin, nevrotiklik ve deneyime açıklık alt boyutları için Cronbach alfa güvenirlik katsayılarını sırasıyla, .89, .67, .79, .79, .79 olarak belirtmiştir. İki uyarlama çalışmasında da elde edilen bulgular ölçeğin Türkçe formunun, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini taşıyan ve benzer alt boyutları içeren, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir (Alkan, 2006; Sümer, Lajunen, ve Özkan, 2005). Bu çalışmada ise yukarıda belirtilen sıra ile alt boyutlar için Cronbach alfa güvenirlik katsayıları .84, .68, .79, .73, .83 olarak bulunmuştur.

Aldatma Ölçeği: Yeniçeri ve Kökdemir (2006) tarafından aldatma nedenlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan ve 24 maddeden oluşan altı boyutlu bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Alt boyutların her biri dörder maddeden oluşmaktadır. Ölçek, bireyin aldatma nedenlerini 1= Hiç önemli değil'den 5= Çok önemli'ye doğru derecelendirilmiş 5'li

Likert tipi ölçek ile ölçmektedir. Ölçeğin *suçlama*, *baştan çıkma*, *intikam*, *cinsellik*, *sosyal yapı*, *uyaran arayışı* alt boyutlarının Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları sırasıyla .83, .80, .74, .84, .73, ve .83 olarak bildirilmektedir. Bu çalışmada ise yukarıda belirtilen sıra ile alt boyutlar için elde edilen Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları .89, .75, .72, .88, .76, ve .92'dir.

Kişisel Davranış Anketi: Kozan (1983) tarafından kişinin sosyal beğenirlik eğilimini ölçmek amacıyla geliştirilmiş ve doğru ve yanlış şeklinde yanıtlanan 20 maddelik bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Kişi sosyal beğenirlik yönünde verdiği her yanıt için bir puan almaktadır ve alınan yüksek puanlar sosyal beğenirlik eğiliminin yüksekliğini göstermektedir.

Veri Analizi

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin geçerliğine ilişkin kanıtların elde edilebilmesi için, yapı geçerliği, uyum geçerliği ve benzer ölçekler geçerliği yöntemleri kullanılmıştır. Ölçek, ayrıca, cinsiyet farkı ve sosyal beğenirlik açılarından da incelenmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin yapı geçerliğinin incelenmesi için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemi kullanılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi, AMOS 18 ile Çoklu Benzerlik Tahmini Yöntemi kullanılarak yapılmış ve modelin uygunluğu uyum iyiliği indekslerine bağlı kalınarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ki kare uyum testi (chi-square goodness), uyum iyiliği indeksi (GFI, goodness of fit index), standartlaştırılmış uyum indeksi (NFI, normed fit index), görel uyum indeksi (RFI, relative fit index), orantılı uyum indeksi (CFI, comparative fit index), fazlalık uyum indeksi (IFI, incremental fit index) ve yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA, root mean square error of approximation) indeksleri kullanılmıştır (Şimşek, 2007). GFI, NFI, RFI, CFI ve IFI uyum iyiliği indeksleri 0 ile 1 arasında değişmektedir ve .90'dan büyük değerler iyi bir model uyumuna işaret eder (Byrne, 2001; Şimşek, 2007). RMSEA için ise, .05 ya da daha küçük değerler iyi uyumu, .08 ve yakın değerler orta derecede uyumu .10 ve üzeri değerler ise kötü derecede uyumu belirtmektedir (Byrne, 2001; Şimşek, 2007). Ki kare (χ^2) analizi ise örneklem büyüklüğüne duyarlı olduğundan anlamlı

çıkma olasılığı yüksektir, bu nedenle ki karenin serbestlik derecesine oranına (χ^2/sd) bakılmıştır ve bu oranın iki ya da daha az olması iyi derecede uyumu göstermektedir (Ullman, 1996).

Bulgular

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Geçerliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk üniversite öğrencilerinden oluşan örnekleme doğrulanıp doğrulanmayacağını test etmek için yapılan birinci düzey DFA sonucu modele ilişkin elde edilen ilk uyum indeksleri, yukarıda açıklanan ölçütler doğrultusunda incelendiğinde, modelin uyumunun, Tablo 1'de de görüldüğü gibi, yeterli olmadığına işaret etmektedir. Analiz sonucunda belirtilen değişiklik önerileri (modification indices) incelendiğinde, maddelere (madde6-madde7, madde2-madde3, madde3-madde5, madde2-madde5 ve madde4-madde5) ilişkin hatalar arasında ilişki olduğu ve bu ilişkinin modelin uyum iyiliği indekslerine olumsuz etkisi olduğu görülmüştür. İlgili maddeler incelendiğinde anlamsal açıdan yakın oldukları görülmüş ve belirtilen maddelere ait hatalar ilişkilendirilmiştir.

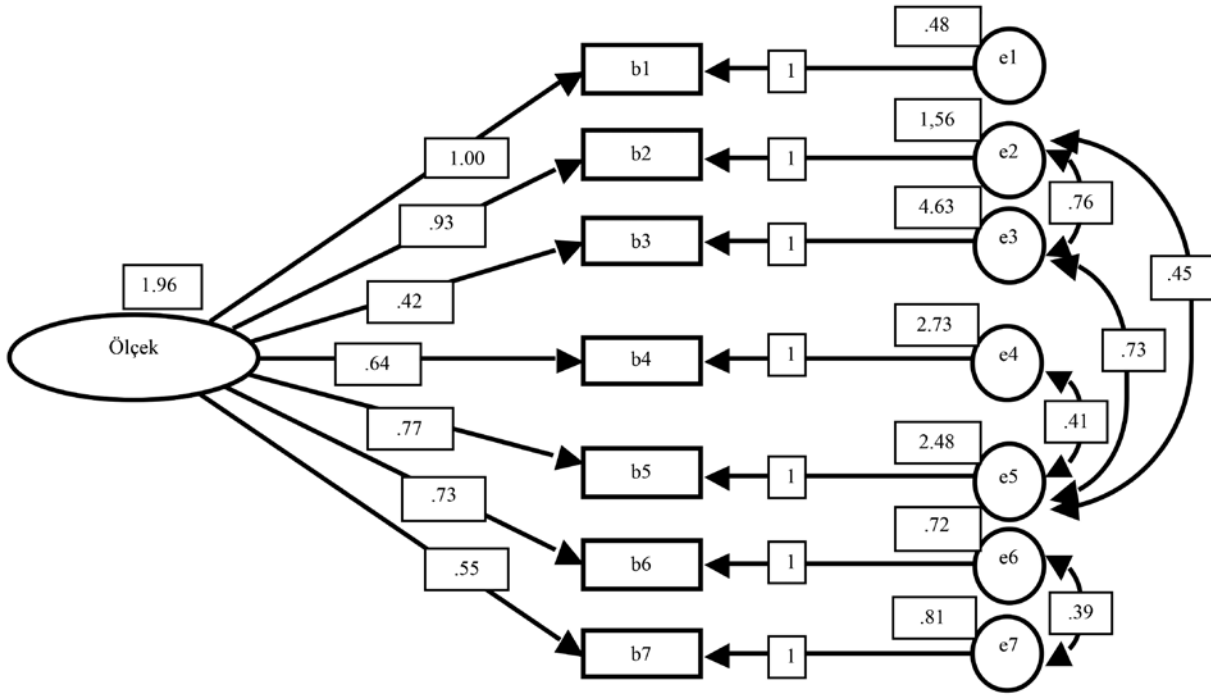
Tablo 1'de görüldüğü üzere, model tekrar analiz edildiğinde, elde edilen uyum indeksleri yeterli uyuma işaret etmektedir. Gözden geçirilmiş (modifiye edilmiş) tek faktörlü model doğrulanmıştır ve tüm parametre değerleri anlamlıdır (Şekil 1). Bu sonuç Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin yapı geçerliğine bir diğer kanıt olarak yorumlanmıştır.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin uyum geçerliğini saptamak amacıyla ölçekten alınan puanlarla Beş Faktör Kişilik Envanteri ve Aldatma Ölçeği puanları arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Sonuçlar, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ile Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin uzlaşılabilirlik ($r = -.29, p < .01$) ve öz disiplin ($r = -.27, p < .01$) alt boyutları arasındaki korelasyonların olumsuz yönde ve anlamlı düzeyde olduğunu; buna karşılık dışa dönüklük ($r = .07$), nevrozlu ($r = -.07$) ve deneyime açıklık ($r = .01$) alt boyutlarıyla korelasyonların anlamlı düzeyde olmadığını ortaya çıkarmıştır ($p > .05$).

Tablo 1: Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Modelleri Uyum İyiliği İndeksleri

	χ^2	Sd	χ^2/sd	GFI	NFI	RFI	CFI	IFI	RMSEA
İlk model	127.6	14	9.11	.87	.85	.78	.87	.87	.17
Son model	16.7*	9	1.86	.98	.98	.96	.99	.99	.05

* $p < .05$

Şekil 1. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği için Gözden Geçirilmiş Tek Faktörlü DFA Modeli

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ile Aldatma Ölçeği'nin suçlama ($r = .27$), baştan çıkma ($r = .36$), intikam ($r = .20$), cinsellik ($r = .33$), sosyal yapı ($r = .29$) ve uyaran arayışı ($r = .41$) alt boyutları arasındaki korelasyonların tümünün $p < .01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Aldatma konusunda yürütülen çalışmalarda kullanılan ölçme araçlarının hepsinde cinsiyet farklılıklarının incelenmesi, bu ölçme araçlarının geçerliğine bir kanıt olarak kabul edilmiştir. Bu araştırmanın sonuçları da, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nden kız öğrencilerin aldıkları puanlarla ($\bar{x} = 15.64$; $SS = 8.15$) erkek öğrencilerin aldıkları puanlar ($\bar{x} = 18.11$; $SS = 8.65$) arasındaki farkın anlamlı düzeyde olduğunu göstermiştir ($t(289) = -2.37$, $p = .02$).

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin sosyal beğenirlikten ne ölçüde etkilendiğini saptamak amacıyla katılımcılara ölçek ile birlikte sosyal beğenirlik eğilimini saptamak amacıyla Kozan (1983) tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Davranış Anketi uygulanmıştır. Katılımcıların her iki ölçme aracından aldıkları puanlar arasında hesaplanan Pearson Korelasyon Katsayısı $r = .06$ 'dır ($p > .05$). Bu sonuç, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin sosyal beğenirlikten etkilenmediğini göstermiş ve ölçeğin geçerliğine dolaylı bir kanıt olarak değerlendirilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin güvenirligi,

Cronbach alfa ve test tekrar test yöntemi kullanılarak iç tutarlık ve kararlılık yönünden incelenmiştir. Cronbach alfa (α) iç tutarlılık katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin 38 üniversite öğrencisine 4 hafta ara ile iki kez uygulanmasından elde edilen güvenirlilik katsayısı da .85'tir. Elde edilen bu sonuçlar, genel olarak ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenirliliğe sahip olduğuna işaret etmektedir.

Tartışma

Bu çalışmada, Jones ve ark. (2011) tarafından, bireyin eşini aldatma davranışında bulunma olasılığını ölçmek amacıyla geliştirilen Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe'ye çeviri çalışmaları yapılmış ve ölçeğin psikometrik özellikleri incelenmiştir. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin orijinal faktör yapısının Türk üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme doğrulanıp doğrulanmayacağını anlamak amacı ile yapılan doğrulayıcı faktör analizinin sonuçları, elde edilen tüm uyum indeksi değerlerinin modelin iyi düzeyde bir uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgu, ölçeğin tek boyutlu yapısının ülkemizdeki üniversite öğrencilerinden elde edilen bu örneklem için de doğrulandığını ortaya çıkarmıştır.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Beş Faktör Kişilik Envanteri ve Aldatma Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar incelendiğinde ise, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ile Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin uzlaşılabilirlik ve öz disiplin

alt boyutları arasında anlamlı düzeyde negatif bir ilişki bulunduğunu göstermiştir. Bulunan bu ilişkiler orijinal ölçek üzerinde yapılan geçerlik çalışmalarında elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011). Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Aldatma Ölçeği'nin altı aldatma nedeni ölçümü olan suçlama, baştan çıkma, intikam, cinsellik, sosyal yapı ve uyaran arayışı puanları arasında da olumlu yönde ve anlamlı düzeyde korelasyonlar elde edilmiştir. Bu bulgular aldatma niyetinin, aldatma nedenlerinin büyük çoğunluğuyla ilişki olduğunu; bir diğer deyişle, aldatma niyeti olanların neden ne olursa olsun bu niyetlerini sürdürdüklerini göstermiştir. Bu sonuçlar birlikte ele alındığında, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin yeterli düzeyde uyum geçerliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Bulgular, kız öğrencilerin Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nden aldıkları puanların ortalamasının erkek öğrencilerinkinden daha düşük olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, aldatma konusunda hem bu ölçek üzerinde yürütülen hem de genel olarak sürdürülen çalışmaların sonuçlarıyla tutarlıdır. Yapılan araştırmalar, ilişkilerde eşi aldatma konusunda cinsiyet farkı bulunduğunu ve erkeklerin ilişkilerde eşi aldatma yönünde daha yüksek puanlar aldıklarını göstermiştir (Allen ve Baucom, 2004; Atkins, Baucom ve Jacobson, 2001; Buss ve ark., 1999; Glass ve Wright, 1992). Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ile sosyal beğenirliği ölçen Kişisel Davranış Anketi puanları arasındaki korelasyon katsayısı anlamlı düzeyde değildir. Bu bulgu da, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin geçerliğine dolaylı bir kanıt olarak değerlendirilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin güvenilirliği üzerinde yürütülen çalışmalardan elde edilen bulgular da, hem Cronbach alfa hem de test-tekrar

test güvenilirlik katsayılarının ölçeğin iç tutarlık ve kararlılık açısından yeterli düzeyde güvenilir bir ölçme aracı olarak kabul edilebilir bir niteliğe sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme gerçekleştirilen bu çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin aldatma eğilimini ölçmek için yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermiştir. Elde edilen bulguların, ölçeğin özgün formundan elde edilen sonuçlarla oldukça benzer olduğu görülmüştür. Bu bağlamda Aldatma Yönelik Niyet Ölçeği'nin üniversite örnekleminde ülkemiz gençlerinin yakın ilişkilerindeki aldatma eğilimlerini incelemeye yönelik çalışmalarda kullanılabilir tek boyutlu, kısa ve kolay puanlanabilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Bu ölçme aracıyla yürütülen çalışmalardan elde edilen bilgi birikiminin üniversite öğrencilerine bu konuda sunulacak psikolojik yardım süreçlerinde yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bu bulgularla birlikte, bu çalışma bazı sınırlılıklar da taşımaktadır. Öncelikle örneklem seçiminden kaynaklanan sınırlılıkların giderilebilmesi için bundan sonra yapılacak çalışmalarda tesadüfî örnekleme yönteminin kullanılması hem sonuçların genellenebilirliği açısından, hem de farklı ve daha geniş örneklemlerde de güvenilirliğin ve geçerliğin incelenmesi açısından yerinde olacaktır. Ayrıca, bundan sonra yapılacak çalışmalarda, Aldatma Yönelik Niyet Ölçeği'nin bu çalışmada ele alınan değişkenler dışındaki farklı değişkenlerle ilişkisinin incelenmesinin, aldatmaya yönelik eğilim konusundaki alanyazınına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Allen, E. S. & Baucom, D. H. (2004). Adult attachment and patterns of extradyadic involvement. *Family Process, 43*, 467-488.
- Alkan, N. (2006). Reliability and validity of the Turkish version of the Big Five Inventory. Unpublished manuscript, Atılım Üniversitesi, Ankara, Turkey.
- Ajzen, I. & Fishbein, M. (2005). The influence of attitudes on behavior. (Ed: D. Albarracín, B. T. Johnson & M. P. Zanna) *Handbook of Attitudes and Attitude Change*. (pp.173-221) Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Atkins, D.C., Baucom, D.H. & Jacobson, N.S. (2001). Understanding infidelity: Correlates in a national random sample. *Journal of Family Psychology, 15*, 735-749.
- Blow, J. A. & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships I: A methodological review. *Journal of Marital and Family Therapy, 31*(2), 183-216.
- Buss, D., Shackelford, T., Kirkpatrick, L., Choe, J., Lim, H., Hasegawa, M. ve ark. (1999). Jealousy and the nature of beliefs about infidelity: Tests of competing hypotheses about sex differences in the United States, Korea, and Japan. *Personal Relationships, 6*(1), 125-150.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Mahway, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Drigotas, S.M. & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current Directions in Psychological Science, 10*(5), 177-180.

- Glass, S. P. & Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of Sex Research, 29*, 361-387.
- Hansen, G. L. (1987). Extradyadic relations during courtship. *Journal of Sex Research, 23*, 382-390.
- John, O. P., Donahue, E. M. & Kentle, R. L. (1991). *The Big Five Inventory Versions 4a and 54*. Berkeley: University of California, Berkeley, Institute of Personality and Social Research.
- John, O. P. & Srivastava, S. (1999). The Big Five trait taxonomy: History, measurement and theoretical perspectives. (Ed: L. A. Pervin & O. P. John) *Handbook of Personality: Theory and Research*. (pp.102-138). New York, NY: Guilford Press.
- Jones, D.N., Olderbak, S.G. & Figueredo, A.J. (2011). The intentions towards infidelity scale. 3. edition. (Ed. T.D. Fisher, C.M. Davis, W.L. Yarber, & S.L. Davis) *Handbook of Sexuality-Related Measures*. (pp. 251-253) New York: Routledge.
- Kozan, K. (1983). Davranış bilimleri araştırmalarında sosyal beğenirlik boyutu ve Türkiye için bir sosyal beğenirlik ölçeği. *ODTÜ Geliřtirme Dergisi, 10*(3), 447-478.
- McAnulty, R. & Brineman, J. (2007). Infidelity in dating relationships. *Annual review of sex research, 21*(8), 94- 114.
- Murray, C. E. & Kardatzke, K. N. (2007). Dating violence among college students: Key issues for college counselors. *Journal of College Counseling, 10*, 19-89.
- Özgün, S. (2010). *The predictors of the traumatic effect of extramarital infidelity on married women: coping strategies, resources, and forgiveness*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sümer, N., Lajunen, T. & Özkan, T. (2005). Big Five personality traits as the distal predictors of road accident involvement. (Ed: G. Underwood) *Traffic and transport psychology*. (pp. 215-227) Oxford, England: Elsevier.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.
- Treas, J. & Giesen, D. (2000). Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *Journal of Marriage and the Family, 62*, 48-60.
- Ullman, J. B. (1996). Structural Equation Modeling. 3. edition. (Ed: B. Tabachnick ve L. Fidell) *Using multivariate statistics*. (pp. 653-771) New York: HarperCollins.
- Whisman, M. A., Dixon, A. E. & Johnson, B. (1997). Therapists' perspectives of couple problems and treatment issues in the practice of couple therapy. *Journal of Family Psychology, 11*, 361-366.
- Wiederman, M. W. & Hurd, C. (1999). Extradyadic involvement during dating. *Journal of Social and Personal Relationships, 16*, 265-274.
- Yeniçeri, Z. & Kökdemir, D. (2006). University students' perceptions of, and explanations for, infidelity: The development of the infidelity questionnaire. *Social Behavior and Personality, 34*(6), 639-650.

Extended Summary

Turkish Adaptation of the Intentions Towards Infidelity Scale: Validity and Reliability Studies

Ezgi TOPLU-DEMİRTAŞ and Esin TEZER

Infidelity has long been considered as one of the most harmful and frustrating experience for couples (Özgün, 2010; Whisman, Dixon, & Johnson, 1997). Although research has been carried out both in marital and dating relationships, the debate regarding the measurement of the construct of infidelity is still prevailed. Considering the difficulty in predicting the infidelity behavior, some researchers proposed the necessity of developing measures of the *intentions rather than attitudes* toward infidelity (Azjen & Fishbein, 2005; Jones, Olderbak, & Figueredo, 2011). Based on these arguments Jones, Olderbak, and Figueredo (2011) developed the Intentions towards Infidelity Scale (ITIS) to assess the likelihood of engaging in infidelity behaviors. The purpose of the present study was to investigate the reliability and validity of the Turkish adaptation of the Intentions towards Infidelity Scale.

Method

Participants

The sample consisted of 291 (196 female, 95 male) volunteered undergraduate students. The mean age of the students was 22.27 ($SD = 1.57$). After receiving permission from the researchers of the original scale and from the Ethic Committee of the University, Turkish translation and back-translation studies were carried out.

Instruments

Turkish ITIS consists of seven items with 7-Likert type scale. After the third item is reversely scored, the items are to be averaged to create a single score. Turkish version of ITIS was administered to the students together with the Turkish versions of Big Five Personality Inventory (John, Donahue, & Kentle, 1991) which assesses the five personality dimensions of neuroticism, extraversion, openness, agreeableness, and conscientiousness; the Turkish Infidelity Scale (Yeniçeri & Kökdemir, 2006) which measures the six reasons for committing

infidelity: seduction, normalization, sexuality, social background, and sensation seeking; and the Turkish Social Desirability Scale developed by Kozan (1983).

Results

Validity Studies of Turkish ITIS

In order to obtain evidence regarding the construct validity of the scale, a confirmatory factor analysis was carried out. Results supported the single-factor structure of the original scale (See Table 1 and Figure 1). Results of concurrent validity studies yielded significant correlations between the scores of Intentions Towards Infidelity Scale and the two subscales of Big Five Inventory; agreeableness ($r = -.29, p < .01$) and conscientiousness ($r = -.27, p < .01$). Significant positive correlations were also found between the Turkish Intentions towards Infidelity Scale and all the six dimensions of the Infidelity Questionnaire; legitimacy $r = .27$, seduction $r = .36$, normalization $r = .20$, sexuality $r = .33$, social background $r = .29$ and sensation seeking $r = .41$ (all $p < .01$). Findings also showed that there was a significant gender difference, indicating that female students ($M = 15.64; SD = 8.15$) received significantly lower scores than those of male students ($M = 18.11; SD = 8.65$) ($t(289) = -2.37, p = .02$). The correlation between Intentions towards Infidelity Scale and Social Desirability Scale was non-significant ($r = .06, p > .05$).

Reliability Studies of Turkish ITIS

In order to assess the reliability of the Turkish Intentions towards Infidelity Scale, two methods which show the internal consistency and stability of the instrument were used. The Cronbach alpha and the test-retest reliability coefficients were found as .82 and .85, respectively.

Discussion and Conclusion

Results of confirmatory factor analysis demonstrated that similar to the original Intentions towards Infidelity

Scale (ITIS; Jones, Olderbak, & Figueredo, 2011), the Turkish Intentions towards Infidelity Scale is a one-dimensional 7-item scale with 7-point Likert type response format. As for the concurrent validity of the scale, the Turkish ITIS was found to be correlated with agreeableness and conscientiousness subscales of Big Five Inventory which was supported by the previous studies (Jones, Olderbak, & Figueredo, 2011). Results also yielded that Turkish ITIS was correlated with all the subscales of Infidelity Scale, indicating that, those who have intentions of infidelity may tend to engage in infidelity behavior whatever the reasons are. Another finding of the present study was the significant gender difference; that is, males' higher intentions toward

infidelity than those of females. This finding was also supported by most of the studies in the literature (Allen & Baucom, 2004; Atkins, Baucom, & Jacobson, 2001; Buss et al., 1999; Glass & Wright, 1985). Finally, the non-significant correlation of the Turkish Intentions towards Infidelity Scale with a social desirability scale was considered as an indirect evidence for the validity of the scale.

Based on all these findings, it can be concluded that the Turkish Intentions towards Infidelity Scale is a short, easily scored, and reliable and valid instrument to measure Turkish university students' tendencies to engage in infidelity behavior in their romantic relationships.